

tab322: Ψηφιακές Βιβλιοθήκες Μελέτη (ΕΡΓΑΣΙΑ 1) – Άνοιξη 2008

Η εργασία συνιστάται να γίνει ομαδική και περιλαμβάνει την γραφή (ηλεκτρονική) **αναφορά**, την **παρουσίαση** στην τάξη με προβολή **διαφανειών** (κατευθείαν από υπολογιστή) και ερωτήσεις πάνω στην εργασία (ανάμεσα σε άλλες) κατά την εξέταση του μαθήματος.

Συνιστάται η εργασία να γίνει από ομάδα 2-3 ατόμων. Η ομαδικότητα βοηθάει στην εμπάθυνση στο θέμα μέσω της ανταλλαγής ιδεών, και δεν πρέπει να εκφυλίζεται σε καταμερισμό της δουλειάς – όλοι θα δουλεύουν μαζί, και όλοι θα ασχολούνται με όλα τα θέματα. Στα τελευταία μαθήματα προβλέπεται να γίνει παρουσίαση στην τάξη των ομαδικών εργασιών, με προβολή διαφανειών (κατευθείαν από υπολογιστή). Όλοι από κάθε ομάδα θα συμμετέχουν στην παρουσίαση. Πιθανώς να ζητηθεί να αλλάξουν οι ρόλοι των μελών της ομάδας κατά την παρουσίαση της εργασίας. Αν φανεί πως κάποιο μέλος της ομάδας ασχολήθηκε λιγότερο από τους άλλους με την εργασία, παρασέρνει όλη την ομάδα σε κακή αξιολόγηση στην εργασία.

Αν κάποιος θέλει, μπορεί να αναλάβει την εργασία μόνος του. Αυτό δεν συνιστάται, αλλά μπορεί να είναι αναγκαίο για κάποιες περιπτώσεις, όπως όσους σκοπεύουν να παρουσιάσουν για εξέταση μόνο το Σεπτέμβριο. Οι προδιαγραφές και οι απαιτήσεις από αυτές τις εργασίες θα είναι παρόμοιες, αλλά δεν θα χρειαστούν διαφάνειες και δεν θα γίνει παρουσίαση τους. Όμως, κατά την εξέταση του μαθήματος, όσοι έχουν αναλάβει μόνοι τους εργασίες θα εξεταστούν σε χωριστές ώρες, για να μπορέσουν να τους τεθούν περισσότερες ερωτήσεις σχετικά με την εργασία τους.

Η επικοινωνία του μαθήματος θα γίνεται στο χώρο συζήτησης του συστήματος BlackBoard (<http://blackboard.lib.ionio.gr>), αφού καθένας προηγουμένως έχει αποκτήσει λογαριασμό και έχει γραφτεί στο μάθημα (στην προκειμένη περίπτωση: 322 – Ψηφιακές Βιβλιοθήκες) μέσω αυτού. Από εκεί θα γίνονται και οι αποστολές των θεμάτων των εργασιών, και των ηλεκτρονικών αναφορών. Στο χώρο συζήτησης δημοσιεύουν και ο διδάσκων (ανακοινώσεις, αλλαγές, διευκρινήσεις, ...) αλλά και οι φοιτητές: ερωτήσεις, απορίες, προβλήματα, γενική συζήτηση σχετική με το περιεχόμενο του μαθήματος, ανακοινώσεις με τα θέματα των εργασιών τους (για να αποφεύγουμε επικαλύψεις θεμάτων), αλλά και απαντήσεις στα ερωτήματα άλλων φοιτητών, όταν ξέρουν την απάντηση (π.χ. για προθεσμίες). Έτσι εξοικειωνόμαστε στη χρήση των νέων τεχνολογιών για την εργασία μας, και έχουμε πιο εύκολη και άμεση ενημέρωση.

Το πρώτο στάδιο για την εκπόνηση της εργασίας είναι η διαδικασία αναζήτησης θέματος. Η διερεύνηση θέματος, πιθανότατα ξεκινά δίνοντας λέξεις σχετικές με το μάθημα (π.χ. «Digital» «Libraries») και με το αντικείμενο που την ενδιαφέρει (π.χ. «retrieval» ή «projects» ή «collections») σε μια μηχανή αναζήτησης, αποκλείοντας τα θέματα που έχουν προτείνει άλλοι και είναι δημοσιευμένα στο χώρο συζήτησης του μαθήματος. Ακολουθώντας παραπομπές από τα αποτελέσματα, αναμένεται να καταλήξουμε σε ένα προτεινόμενο θέμα και δύο τουλάχιστον εναλλακτικά (με σειρά προτεραιότητας), που θα πρέπει να δημοσιεύσει στο χώρο συζήτησης του μαθήματος, προς γνώση. Τα θέματα δεν είναι ακόμα οριστικά, καθώς μπορεί να είναι σε μικρό βαθμό σχετικά με το αντικείμενο του μαθήματος, ή να προτείνονται τα ίδια από πολλές ομάδες φοιτητών ή να έχουν άλλες δυσκολίες εκπόνησης.

Από τη στιγμή που θα πάρουμε μια θετική επιβεβαίωση λήψης των θεμάτων, μπορούμε να ξεκινήσουμε να δουλεύουμε στο θέμα μας (φυσιολογικά το πρώτο της επιλογής μας, εκτός αν το μήνυμα επιβεβαίωσης υποδείξει κάποιο άλλο). Υπάρχει ακόμα η δυνατότητα να ανασκευάσουμε τις προτιμήσεις των θεμάτων, π.χ. αν μετά από συζητήσεις πάνω στην επιλογή των θεμάτων στο μάθημα ή κατ' ιδίαν, στέλνοντας νέα δημοσίευση στο χώρο συζήτησης του μαθήματος (δηλώνοντας ότι πρόκειται για ανασκευή) και περιμένοντας νέα επιβεβαίωση.

Όταν τα θέματα οριστικοποιηθούν, **καταθέτουμε** μέσω του συστήματος BlackBoard ένα αρχείο με το όνομα που θα έχει το τελικό αρχείο της αναφοράς της εργασίας μας (βλέπε τους αντίστοιχους κανόνες) και περιεχόμενο τον τίτλο της εργασίας, τα ονόματα και τους αριθμούς

μητρώου των συγγραφέων της και το email επικοινωνίας τους. Όταν η εργασία τελειώσει, θα αντικατασταθεί το αρχείο αυτό από το τελικό αρχείο της αναφοράς της εργασίας.

Μετά, πρέπει να εντοπίσουμε, μελετήσουμε και κρίνουμε το σχετικό υλικό. Στις περισσότερες περιπτώσεις αναμένεται να υπάρχει μία κύρια εργασία – οδηγός που θα χρησιμοποιηθεί σε μεγάλο βαθμό, και μερικές μικρότερες που θα χρησιμοποιηθούν αποσπασματικά.

Η αναφορά της εργασίας πρέπει να είναι ποιοτική, και να διαπραγματεύεται το αντίστοιχο θέμα με ορθότητα, πληρότητα, ακρίβεια, σαφήνεια, περιεκτικότητα και σωστή δόμηση. Θα πρέπει να περιλαμβάνει την περιγραφή και επεξήγηση του (σχετικού με το μάθημα) θέματος, να αναφέρει τι σχετικό κάνουν οι άλλοι, να εξηγεί τι περίπου επικρατεί αυτή τη στιγμή σαν καλή πρακτική, αλλά και τι νέες τάσεις διαφαίνεται να επικρατούν στο άμεσο ή μακροπρόθεσμο μέλλον, και τι πιθανές νέες προοπτικές διερευνώνται – και ότι άλλο το συγκεκριμένο θέμα επιβάλλει. Σε κάθε περίπτωση, πρέπει να γίνεται σωστή τεκμηρίωση του θέματος, και να υπάρχουν οι σχετικές παραπομπές – επίσης δομημένες ανά κατηγορία (άρθρα, ιστοσελίδες, αναφορές έργων, κλπ). Ενδεικτικά αναφέρεται ότι ένας φυσιολογικός στόχος για το μέγεθος της αναφοράς είναι γύρω στις 6000-8000 λέξεις.

Μετά την παράδοση της αναφοράς, θα ακολουθήσει παρουσίαση των ομαδικών (μόνο) εργασιών, 10-15 λεπτών ανά εργασία (από όλους τους συγγραφείς της), και παράδοση του αρχείου με τις διαφάνειες. Η παρουσίαση δίνει τη δυνατότητα στο φοιτητή να μάθει να εκφράζεται και να εκθέτει τις ιδέες του με τρόπο σύγχρονο, ελκυστικό, σύντομο και αποτελεσματικό.

Υπενθυμίζεται ότι μια σωστή αναφορά θα πρέπει να έχει στην πρώτη σελίδα το θέμα της (τίτλος) και τους συγγραφείς της, και να αναφέρει σε τι πλαίσιο γίνεται (εργασία σε ποιο μάθημα, έτος). Η περίληψή της πρέπει να είναι σύντομή, κάτω από μία σελίδα, και η εισαγωγή που επεξηγεί το θέμα να είναι το 10-15% του συνολικού μεγέθους. Η σύγκριση της τρέχουσας δουλειάς με άλλες που θα ακολουθεί θα πρέπει να είναι περίπου το 20% του συνολικού μεγέθους, ενώ η ανάπτυξη του κυρίως θέματος, χωρισμένη σε κατάλληλα κεφάλαια, πρέπει να έχει έκταση πάνω από το μισό του συνολικού μεγέθους. Στο τέλος πρέπει να υπάρχει σύνοψη – συμπεράσματα, με έκταση περίπου 5% του συνολικού μεγέθους. Μετά θα ακολουθεί η βιβλιογραφία (με ηλεκτρονικές παραπομπές, όταν υπάρχουν) το γλωσσάριο και πιθανά παραρτήματα με συμπληρωματική πληροφορία (π.χ. πίνακες από άλλες εργασίες, κλπ)

Πρέπει να έχει σαφή και ευκολοδιάβαστη δομή (δηλαδή να χωρίζεται σε διακριτά μέρη), να έχει ευκολοδιάβαστες παραγράφους και σωστή στίξη – και κενά στα σωστά μέρη, ειδικά γύρω από τα σημεία στίξης. Να είναι γραμμένη έτσι που να εμφανίζεται σωστά παντού (δηλαδή να μην χρησιμοποιεί τρόπους μορφοποίησης που δεν είναι καθολικά διαθέσιμοι και μονοσήμαντοι) και η δόμηση του περιεχομένου να μην γίνεται μόνο οπτικά (με χρήση μορφοποίησης και κατάλληλου μεγέθους γραμμάτων) αλλά να καθορίζεται μέσω του στιλ που θα αποδίδεται στα αντίστοιχα μέρη του περιεχομένου, όντας έτσι ενσωματωμένη μέσα στο ηλεκτρονικό τεκμήριο.

Οι ημερομηνίες που σχετίζονται με τις παραδόσεις και τις εργασίες βρίσκονται στις διαφάνειες του πρώτου μαθήματος. Υπάρχει δυνατότητα παράδοσης καθυστερημένων εργασιών με κάποιες προϋποθέσεις, αν και δεν συστήνεται, καθώς αυτό εμποδίζει το μάθημα να ακολουθήσει το χρονοδιάγραμμα του. Οι καθυστερημένες εργασίες θα γίνονται δεκτές μόνο εφόσον συντρέχουν σοβαροί λόγοι καθυστέρησης, αυτό δηλωθεί πριν την προθεσμία παράδοσης, και κάποια (ημιτελής) έκδοση της εργασίας παραδοθεί έως την κανονική προθεσμία παράδοσης (και η οποία φυσικά θα αντικατασταθεί με την τελική εργασία όταν αυτή ετοιμαστεί). Θα μετρήσουν για την πρώτη εξεταστική εφόσον έχουν παραδοθεί με το πολύ 2 εβδομάδες καθυστέρηση, και δεν παρακωλύουν τον προγραμματισμό του μαθήματος (π.χ. τις παρουσιάσεις), και για την εξεταστική του Σεπτεμβρίου εφόσον έχουν παραδοθεί μια εβδομάδα πριν την έναρξη της εξεταστικής περιόδου. Επίσης, θα βαθμολογηθούν με 20% μικρότερο βαθμό εφόσον έχουν παραδοθεί με καθυστέρηση μέχρι μίας εβδομάδας, και με 40% μικρότερο βαθμό εφόσον έχουν μεγαλύτερη καθυστέρηση.

Για τον Σεπτέμβριο μετράνε οι εργασίες και οι παρουσιάσεις που έγιναν για την πρώτη εξεταστική, ενώ δεν γίνονται νέες παρουσιάσεις των εργασιών. Όσοι δεν έκαναν παρουσίαση της εργασίας τους, πρέπει να έχουν αναλάβει μόνοι τους εργασία, και θα εξεταστούν αναλόγως (με μεγαλύτερες οι απαιτήσεις από την εξέταση).

Για ομαδικές μελέτες στην πρώτη εξεταστική, η βαθμολογία προκύπτει από τον (ισότιμο) συμψηφισμό της βαθμολογίας της αναφοράς της ομαδικής εργασίας, της παρουσίασης της, της (ατομικής) πρότασης (εργασία 2) και της εξέτασης, εφόσον στο καθένα η βαθμολογία ξεπερνά το κατώφλι του 25%. Για ατομικές μελέτες, η βαθμολογία προκύπτει από τον (ισότιμο) συμψηφισμό της βαθμολογίας της αναφοράς της μελέτης, και της εξέτασης, εφόσον στο καθένα η βαθμολογία ξεπερνά το κατώφλι του 40%.

Οι περίπου 2-3 καλύτερες ομαδικές μελέτες (που θα δοθούν εμπρόθεσμα και στην πρώτη εξεταστική) μπορεί να είναι απαλλακτικές για την τελική εξέταση – αλλά αυτό θα γίνει γνωστό μόνο κατά τη διάρκεια της τελικής εξέτασης.

Υπενθυμίζεται ότι τυχόν θέματα που δίνονται ή αναφέρονται στο μάθημα είναι απλώς ενδεικτικά. Δεν πρέπει να περιορίζεστε σε αυτά, αλλά να τα λάβετε σαν αφετηρία αναζήτησης άλλου, λιγότερο ή περισσότερο παρόμοιου θέματος.

Η αποστολή θα γίνει μέσω του συστήματος BlackBoard (<http://blackboard.lib.ionio.gr>), τόσο του αρχείου με την ανάθεση θέματος νωρίτερα, όσο και της τελικής αναφοράς (που θα αντικαταστήσει το προηγούμενο), χρησιμοποιώντας τους αντίστοιχους κανόνες για την ονομασία τους, ως εξής: Επιλέγουμε το μάθημα και από το μενού του μαθήματος επιλέγουμε: «**ΕΡΓΑΛΕΙΑ**» και μετά «**ΨΗΦΙΑΚΗ ΘΥΡΙΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ**», και από εκεί «**ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΑΡΧΕΙΟΥ**». Προσέξτε γιατί η επιλογή «**ΠΡΟΣΘΗΚΗ ΑΡΧΕΙΟΥ**» προσθέτει το αρχείο στον τοπικό χώρο του λογαριασμού μας αλλά δεν το αποστέλλει, αν δεν επιλέξουμε ακολούθως και «**ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΑΡΧΕΙΟΥ**». Στο πεδίο «**Τίτλος**» δίνουμε τον πλήρη τίτλο της εργασίας.

Μετά το πέρας του μαθήματος, οι εργασίες και το υλικό των παρουσιάσεων θα γίνουν διαθέσιμα μέσω του Ισοτόπου του Εργαστηρίου Ψηφιακών Βιβλιοθηκών και Ηλεκτρονικής Δημοσίευσης, <http://dlib.ionio.gr>. Εκεί μπορούμε να βρούμε και να συμβουλευτούμε (αλλά όχι να αντιγράψουμε) τις παλαιότερες εργασίες.